

העם

אשיח מאונע

במהותן מה נכח האורח לדעת כי היו בחירות במדינה. התוצאות לא אמרו, למעשה, ולא כלום: מספר הבוחרים היה זעום מדי. בכל זאת התנפלו כל המפלגות על התוצאות בקריאת גיל, הוכיחו מה שאינו ניתן להוכחה: שזכו לנצחון אדיר, מכריע.

למחרת יום הבחירות לקונגרס החלה המערכה האמתית: מלחמת הבחירות ל"כנסת השנייה. הפעילה והנמרצת ביותר היתה, כרגיל, מפא"י. תועמלנה מס' 1, ב. ג., פתח בטכס חגיגי את מפעל קייזר-פרייזר (ראה להלן). טעה את טעותו הגדולה הראשונה במלחמת-התעמולה. כ"קבלו כמתנה מכונית-הדור מיו המפעל שפך אור מזרח במקצת על סיסמתו השנייה קרית בבחירות אלה: "עגל הזהב או ימות המשיח". נביאי התנ"ך לא יבואו לבואו של משיח ממונע.

מפלגות

בכל זאת: תל"ם

כשנפסק, השבוע, מבול כרוזי הרחוב, עלוני התעמולה שהוצאו, כביכול, בשם התנועה לליכוד מזרחיים (תל"ם) נתברר כי רוב הטענות בדויות, מהפכת החצר לא התחוללה, דוד סיסון ואלהיו אלישר עדיין נוהגים בתנועה, יקשרו, בשעת הצורה, לגוש מפלגתי שימצאוהו לנכון. המתקבל על הדעת ביותר: רשימה ספרדית קשרה בציגונים הכלליים.

"בואו! מחלקים בגדים!" דוד סיסון, שנשאר יושב ראש הוועד הפועל, כמקדום, חזר וסקר את תולדות התנועה: ועד העדה הספרדית בירושלים ניסה לג' בש בלתי מפלגתיים, נוער משכיל, לעבדו. דה ציבורית, במסגרת המדינה החדשה, ייסד את תל"ם. תוך חודשים מעטים הופי-עלה שכבה חדשה מבין הספרדים, אנשי המזרח, שהקדישה את רוב מאמציה ל"קליטת העלייה החדשה ולהצלחת גלויות ערב.

אחר הצלחה ניכרת בבחירות למועצות המקומיות (עין כרם, ג'ויבנה, כפר רוזנבלום) החליטה מפא"י, שההתיימרה לייצג את כל העולים החדשים, כולל מזרחיים, שהגיעה השעה לשים קץ לתל"ם. השיטה: חתימה מכפפים.

"חמישה עסקני תל"ם, אנשי מפא"י, גייסו, ערב אסיפה כללית, מאה וחמשים פועלים, עולים חדשים, שחזרו מעבודתם בפרברי ירושלים. סימנת הכינוס: "בואו! מחלקים בגדים!"

כאשר נתכנסו במרכז התנועה, מנעו את כניסתם של חברי הוועד הפועל הבלתי מפלגתיים, הכרוזו על אסיפת "מקבלי הבגדים" כחוקית, הדיחו את הוועד הפועל, לנוכח אוישות המשטרה ("כשיהיו מכות — נבואו!"). התאזרו חברי הוועד סבלנות, חיכו עד פיזור ההמון, כינסו אסיפה כללית שחוקיותה שוב לא היתה מוטלת בספק, חזרו ואישרו את סיסון כיו"ר הוועד הפועל, הביעו אומץ באלישר כראש התנועה (למרות שביקש להתפטר).

התוצאה הסופית: תזכיר לשר הפנים, המגנה את פעולות הפורשים; ייצוב ה"תנועה, שתבטיח שיבתו של אלישר ל"כנסת השנייה.

גחלים בוערות

לפתע הוצפו מערכות העיתונים, קירות הבתים, עלוני סטנטייל, בטאון תנועת כ"ח תרת חדשה: התעד לשחרור חברתי לאומי בציפון הכבולה.

לכונן רוחני: אנשי לח"י לשעבר מהקיצוניים שבהם, מצאו עצמם חסרי עניין, החליטו לתבוע את עלבון המזון העברי הנדכא. לטהר את אוויר הארץ שאינו נקי, מרקבון והתפוררות, מהתרוצצות מטורפת וחסרת תועלת. עלון המחתרת, גחלים, מתקיף את כל הניתן להתקיף, החל מההמון (המדינה) ההיסטרי, הסובל מאימה מחניקה של פחד וכאב פתאום, של לכלוך רוחני וירידה נפשית וכלה בצה"ל — צבא ההבלגה.

לדעת וועד השחרור של שאוף לגני-טראליזציה של המזרח התיכון, ליצירת ברית אסיאתית ולניצול השפעה סובייטית (כתכסיס זמני).

אולם, בסיכומי של עניין, מתקבל רושם של קבוצת אנשים חולניים המגדירה את אורחי ישראל כיהודונים, את תגובת ממשלת ישראל לסכסוך החולה כצריחות עורב צרודות. על פני ששת עמודי ירחון המחתרת מושמעים גורמים רחוקים זה מזה כ"מנחם ביגין (למרות ש"אין להתייחס ל"תנועת החירות בלעג") והעולם הזה, "שבועון החיילים המשוחררים, הפוחדים, כנראה, ממלחמה אשר תחזירם ל"נשק".

עיתונאים, אנשי ציבור הגיבו על העלון בחיוך סלחני, אך שכחו כי קבוצה קטנה מזאת ("חזית המולדת") ביצעה את רצח הרוזן פולקה ברנדוט, מתוך אומץ, והיטילה מהומה במערכות הבטחון הישראלי ליות למשך חודשים.

ציננות

במקום קונגרס. קולנוע

צעיר משופם, הדור לבוש, שהביא את הקלפי של שיכון גביים לבית החלוצות בחיפה, מקום מושב ועדת הבחירות המרכזית לקונגרס הצינוני, הגדיר את הבחירות במלה תלת-הברתית: אי-סדר.

רוב תושבי השיכון הם חברי מפא"י, שנהגו כאשר ליו"ר הקלפי מונה איש מפ"ם. אחר סכסוכים והאשמות הדדיות (תגרת ידדים, ניפוח שמשות) התוך איש חירות בין נציגי מחנה הפועלים המפולג, אך, בדרך כלל, התייחס האדם בחובו בשוויון נפש לבחירות האלה. הנוער לתן לג מתוך אדישות. חוקנים הצביעו מנג' סטימינטים אישיים ("בחרתי לכל הקונגרסים, אף הייתי באחד מהם וזכיתי ל"חוק און ידו של שמריהו ליון"). רוב השוקלים דחו את הבחירות לשעות הערב. התוצאה: סרט הקולנוע עניין יוחר, ביטל את הטלת פתק הבחירות לארגו הקלפי.

המשק

הזכויות מתאימה ל

במידה שהתמלא אולם הענק "קייזר-פרייזר" אורחים שבאו המפעל פחתה ההתעניינות במבריקות החדשות, שירדו מהשלל הצבעים של המכוניות התמוג בונוחי השמלות והחליפות, רות, שיצאו לפני ימים מספר מתחת התפורות.

תוך רגעים התרכזה ההתעניינות הקי באורחות הגנדרניות שלא החמיצו את ההזדמנות למשוך את עיני הגברים: בנות חווה, בטעמן הטבעי, ידעו להימצא ליד המכונית ההולמת את צבע לבושן. סימנת הנשים לגברים: "תראה כיצד מתאימה המכונית לחליפתי!"

זכויות ודגים מקולקלים

ברשימת החסרות הישראליות המיועדות לסחר חליפין במסגרת החוזים המ"ח חריים, הביין-לאומיים, הופיע מצרך חדש — מכוניות לוקסוס "מיד אין ישראל". מי שאינו מאמין בכך, יכול להוכח באותיות הפלדה העבריות בגוף המכונית "קייזר-פרייזר".

חזוי מכירה בסך של 4.5 מיליון דולר נחתמו כבר עם שש ארצות (פיילנד, גרמניה, שוודיה, צרפת, תורכיה ומו"ש בות ברטיות באפריקה). ארצות אלה אינן בגוש הדולר ואין להן מטבע (קשה עובר לסוחר כדי לקנות מכונית, באופן שיר, בארה"ב. לישראל, לעומת זאת, אפשר לשלם בשו"ח-כסף: בתים מוכנים, גייר ועצים מפילנד; פלדה ומכוניות חקלאיות משוודיה; כימיקלים וזבל כ"י מי מונרווגיה; דגים מתורכיה; אוטו-בוסים מצרפת; פירות יבשים מאפריקה.

הרווח הישראלי (תמורת ההרכבה) הוא כשליש המחזור: 4.5 המיליון חוסכים לנו 1.5 מיליון דולר בהוצאת במטבע זה. חסכון זה יגדל כאשר תיפתר בעיית אספקת חמרי ריפוד וזיגוג מתוצרת א"י.

אך החיסכון ייהפך לרווח של ממש, כאשר בקניית הסחורות בחו"ל יספלו מומחים ולא יחליפו את המכוניות בסחורות פחותות ערך, כפי שקרה לא פעם. החלפת אריגינו והדרינו בגדים מקולקלים, ביצים סרוחות לא היו מהמאירעות הנדירים.

נפילת החתול

משה יחזקאל גולדמן כבר ראה רבות בחייו. לפני 57 שנה נולד בטרנובוג, פולניה. אביו ניהל בנק קטן והוא עזר בעסקיו. העסקים היו לא רעים, אולם כשפולניה השיגה את עצמאותה בשנת 1918 החלו הפירוט צביהודים. גולדמן עקר לגרמניה ולאחר השתלמות מסחרית מקצועית פתח בתי מסחר גדולים לתעשיית אפנת גברים. בשנת 1933, כשעלה היטלר לשלטון, חיסל את עסקיו ועלה ארצה. פה פיתח את תעשיית ומסחר אפנת הגברים, עמד בראש א. ב. ג. (אפנת בניו יורק). גם פה היו העסקים לא רעים לגמרי, בכל הערים הגדולות בארץ, הוקמו סניפים כשפרצה מלחמת העולם, הפך הספק הראשי של בניו שרד לקציני הצבא.

צו הקיצוב של ההלבשה וההנעלה נפל כרעם משמים בהרים על א. ב. ג.: חנוך יות סקסטיל וסודיקית, שסחורותיהן תובעו מספר נקודות מועט נאבקו קשות על קיומן, וכל שכן א. ב. ג. שמוצריה מצריכים מספר נקודות רב. אבל משה גולדמן החליט החלטה: כיהודי מנוסה יפול כחתול — על ארבע רגליו. אחר שידולים עלה בידו להתקשר עם בעל הון בארה"ב שיעביר את כספו לישראל בצורת ייבוא סחורות "טרופי-קנה". גם האוצר הסכים ולמשרד המסחר והתעשייה קמה הרוחה — נמצא כיסוי לרבות נקודות מבלי להוציא אף פרט. במסע זה: חליפה מלאה ב30 נקודות וזוג מכנסים ב11 נקודות. הסחורות נכ"ללו במסגרת "לכל", למרות שהמחירים חורגים ממסגרת הצנע.

כבר ביום הראשון למכירה הודגבו תורים ארוכים של ניכספים למכנסים, אבל גם 11 נקודות אינן קליפת השום כיום. (עברה שנה והצרכן לא קיבל אלא מחצית המכסה של נקודות). גולדמן הוא סוחר פקה. אין נקודות כיום, התיינה בעוד שבועיים (לפי הבטחת ע"קב ג'י). בני תמים הזמן את החליפתן או זוג המכנסים ועד שהעבודה תבוצע, תהיינה גם נקודות. התנויות של א. ב. ג. שוקקות לקוחות

משה יחזקאל (א.ב.ג.) גולדמן על ארבע רגליו

התוצאה: להיטות רבה אחר פרסום מודעות במעריב. בגלל המחסור בנייר, מצד אחד, רצון לקוחות בפרסום מודעות, מצד שני, החליטה המנהלה להנהיג קיצוב במודעות, על סמך שיטה תלת-סעיפית: שום מודעה לא תעלה בגודלה על שמונה אינץ' (כ"ד ס"מ), שום מומין לא יוכל לפרסם מודעה יותר מפעמיים בשבוע; שום מוסד ציבורי, בית ספר, הוצאת ספרים, לא ינהנה מהנחה. התוצאה הראשונה: הצפת מעריב (שמחיריו עבור מודעות הם היקרים במדינתנו) בבקשות לפרסום מודעות במסגרת הקיצוב החדש.

חקירות

קודם כל: פס"ד מוות

כשנתחדשה החקירה של הוועדה הפדרל למנטרית בדבר ההתעללות במחנה גלמה, ישב דניאל רפול, העד הראשי באותו יום בבית המשפט מזה שלש שעות. רפול נשאל בית המשפט, אשר בו יושבת הוועדה, היה תפוס. בית דין לפשעים חמורים הקריא פסק דין מוות וג' בימל נורי מדהוג, מדהוג היה לחכות עד שהאולם יתפנה. מדהוג, בן 24, רצח לפני שנתיים את השומרים זיאן נקר ואלו ששון באל-חמה שבירום, ברח מעבר לגבול, הסתגן שנית לארץ וזוהה על ידי עד ארצה לרצח. מדהוג קיבל את גור הדין בשלות נפש, כאילו לא הבין את המדובר. אותה עצה הועמדה בפני אותו בית דין אחד מהעדים ששינה את עדותו והואשם בע"ית שקר. אחר הוצאו שניהם כבולים באויקום כשהגידו למות מחייך והעצור באשפת עדות שקר חיוור כסיו. מיד פרס למחירי העולם הזה.

